

Sprawozdanie

komisyi bankowej o Banku krajowym, tudzież o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie rozszerzenia gwarancyi kraju za wkładki oszczędności lokowane w Banku krajowym do wysokości 4,000.000 zł.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowień statutu Banku krajowego, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi bilans i zamknięcie rachunków Banku za rok 1894 wraz z sprawozdaniem Rady Nadzorczej, w którym szczegółowo podane zostały zarówno wyniki cyfrowe z obrotów czynności pojedynczych oddziałów tej instytucyi, jak niemniej zdano sprawę z poleceń Wysokiego Sejmu zawartych w uchwałach sejmowych z 8. lutego r. z.

Czysty zysk z ogólnych obrotów Banku krajowego w roku 1894 (przy odpisaniu możliwych strat i amortyzacyi urządzeń w wysokości zł. 8.497 zł. 12 ct.) w kwocie 143.261 zł. 33½ ct. Wzrost obrotu ogólnego wszystkich operacyi bankowych, w porównaniu do roku poprzedzającego o kwotę 85 milionów, a przechodzący w ogólnej sumie już pół miliarda zł.

Normalnie rozwijający się stosunek Banku krajowego do stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, tudzież zastępstw bankowych przy obrotach na rzecz Banku.

Zwiększenie majątku Banku krajowego do ogólnej kwoty 2,188.236 zł. 10 ct., a to przez wcielenie osiągniętego zysku w r. 1894 po myśli §. 101 statutu do pojedynczych rezerw i majątku zakładowego Banku krajowego, wreszcie udzielenie nowych pożyczek hipotecznych w kwocie 8,454.150 zł., zaś komunalnych 5% w sumie 471.200 zł.

Oto ogólny obraz działalności Banku krajowego w r. 1894, który zdaniem komisyi bankowej cokolwiek świadczy o stałym a normalnym rozwoju instytucyi.

Badania pojedynczych działów operacyi bankowych, nie nastęrczyły komisyi powodów, do uwag krytycznych lub wskazówek na przyszłość. Dyrekcya bowiem, a względnie i Rada Nadzorcza Banku krajowego, zdają sobie stale a jasno sprawę z celów, które przewodniczyły Sejmowi przy założeniu tej instytucyi.

Niezapoznając przeto ogólnego charakteru krajowego, jaki ma i mieć musi Bank krajowy, współdziała on równorzędnie z innymi ad hoc utworzonymi instytucyami i na polu dla kredytu hipotecznego i handlowego i t. d., lecz akcya ta wolną jest od

zarzutu szkodliwej walki konkurencyjnej, którą rodzi bądź chęć zysku lub pewna pretensjonalność, a więc ogranicza się jedynie do spełnienia zadania przekazanego Bankowi jego statutem.

Konstatując ten stan rzeczy i przywiązując do jego utrzymania znaczenie wielkie, wyraża komisya oczekiwanie, iż Dyrekcyja Banku tak jak dotąd również i w przyszłości mieć będzie na oku, iż zadaniem Banku krajowego nie jest i być nie może dążenie bezwzględne do rozszerzenia działalności pojedynczych agend; lecz jedynie a przedewszystkiem dostarczanie kredytu zdrowego, w pojęciu nie tylko bezpieczeństwa samego wierzyciela, lecz oraz i z uwagą na stosunki dłużnika.

Z poleceń zeszłorocznych i poprzednich Wysokiego Sejmu:

- 1) Co do zamknięcia emisji 5% obligacyi komunalnych,
- 2) Utworzenia działu pożyczkowego dla kredytu melioracyjnego,
- 3) Rozwinięcia akcyi parcelacyjnej,
- 4) Uzyskania lokacyi depozytów sądowych w Banku krajowym,
- 5) Obmyślenia środków, by kredyt włościański pod względem oprocentowania był tańszym, a co do terminów spłaty dogodniejszym.

To Wydział krajowy zdał już sprawę Wysokiemu Sejmowi zarówno sprawozdaniem, które stanowi tło niniejszego, jak też w sprawozdaniu o ułatwieniu kredytu włościańskiego, które obecnie jest przedmiotem obrad komisji bankowej i specjalnem sprawozdaniem teje objętem będzie. Tym samym sprawozdaniem objęta zostanie sprawa parcelacyjna.

Jednocześnie z sprawozdaniem o Banku krajowym przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie specjalne w przedmiocie zmiany §. 89. statutu Bankowego to jest rozszerzenia gwarancyi kraju, za wkładki oszczędności do kwoty 4,000.000 zł.

Jak wiadomo pierwotna gwarancya kraju za wkładki oszczędności lokowane w Banku krajowym ograniczoną była do 1,000.000 zł., w roku 1893 uznał Wysoki Sejm za stosowne podnieść gwarancję tę do 2,000.000 zł., dziś chodzi o jej podwojenie, a więc o przyznanie gwarancyi do wysokości 4,000.000 zł.

Zbyt znane są korzyści i dezawantaże, zwiększenia kapitału obrotowego za pomocą przyjmowania wkładek na książeczki oszczędnościowe, abyśmy potrzebowali operacyę tę finansową omawiać obszernie ze stanowiska teoryi i praktyki.

Dla komisji Bankowej zatem, przy ocenieniu tej sprawy było miarodajnem.

W pierwszym rzędzie, rodzaj klienteli, w drugim warunki pod względem możności wycofania wkładki, a więc, obowiązujące co do warunku wypowiedzenia, wreszcie wysokość ogólnych obrotów Bankowych, przedewszystkiem zaś jakość kierownictwa Banku.

Wszystkie te podstawy sądu o rzeczy, wzięte pod ścisłą rozważę, doprowadziły do jednomyślnej uchwały komisji Bankowej zalecenia Wysokiemu Sejmowi, przyjęcie proponowanej przez Wydział krajowy zmiany ust. 2 i 4 §. 89, to jest rozszerzenia gwarancyi kraju do wysokości 4,000.000 zł przy wkładkach oszczędności, wszakże udzielenia gwarancyi takiej samej jak dotąd t. j. subsydarynej.

Reasumując sprawozdanie komisya Bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.
- 2) Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutorium z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1894 roku.

3) Zwrot wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i spłata odsetek od tychże poręczone zostają posiadaczom książeczek wkładowych przedewszystkiem aktywami i funduszem rezerwowym Banku a w dalszym rzędzie aż do wysokości czterech milionów zł. a. w. gwarancją funduszu krajowego.

4) Sejm postanawia następującą zmianę statutu Banku krajowego.

a) Dotychczasowe brzmienie ustępu 2 i 4 §. 89 statutu Banku krajowego uchyla się, a ustępy te na przyszłość opiewać mają:

Ustęp drugi §. 89. „Najmniejsza wkładka może wynosić 5 zł. w a., a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić czterech milionów zł.

Ustęp czwarty §. 89. „Zwrot wkładek oszczędności i spłata odsetek od tychże poręczone zostają posiadaczom książeczek wkładowych aktywami i funduszem rezerwowym Banku krajowego, a w dalszym rzędzie (subsedyarnie) do wysokości czterech milionów zł. a. w. gwarancją funduszu krajowego.

Lwów dnia 12. stycznia 1896.

Przewodniczący :

Stanisław Polanowski.

Sprawozdawca :

Abrahamowicz.

